

Flertal af danskerne tror ikke på fremtiden

En lille andel af danskerne har tillid til, at det politiske system kan skabe positive forandringer. De er hverken imponerede over fortidens reformer eller overbevist om, at samfundet bliver bedre i fremtiden.

Resumé

- 82 pct. af danskerne tror ikke, at samfundet er bedre om 10 år – et tal, der i 2023, var 80 pct.
- 51 pct. af danskerne mener ikke, at de seneste 10 års reformer har gjort samfundet bedre – et tal, der i 2023, var 46 pct.
- Kun 14 pct. af danskerne mener, at politiske beslutninger bliver truffet med blik for, om de kan implementeres.
- > Danskerne mener, det er usandsynligt, at det politiske system er i stand til at levere på en række dagsordener frem mod 2030 – det gælder især mindre bureaukrati og en mere værdig ældrepleje.

Indledning

I medierne har førende embedsmænd, politikere, journalister og forskere løbende råbt op: 'Vi vil for meget på for kort tid, vi har for meget fokus på debat og for lidt på implementering'. Systemet er indrettet sådan, at den politiske belønning høstes ved lanceringen af visionen – og ikke ved evalueringen af resultatet.

Det er et stort problem for danskernes tillid til det politiske system, når demokratiet ikke tackler de vilde problemer, som samfundet står over for.

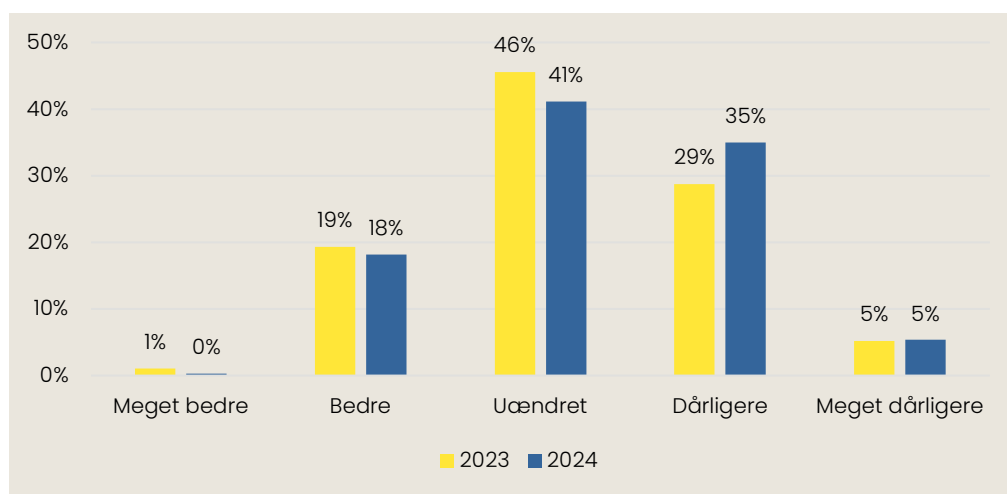
Reformkommissionen, som blev nedsat af den daværende regering i 2020, har haft til opgave at finde løsninger på netop disse komplekse udfordringer – problemer som årtiers reformpolitik ikke har kunnet løse. Og en af de vigtigste læringer er, at langt fra alt kan løses af en kommission, en ekspertgruppe eller ved at sætte skatten op og ned.

Tænkertanken INVI har spurgt en repræsentativ stikprøve på 1.041 danskere til deres mening om samfundets udvikling.

Flertal af danskerne tror ikke på fremtiden

Resultaterne i figur 1 viser, hvordan 82 pct. af danskerne ikke tror, at samfundet er bedre om 10 år. Tilstanden er uændret dårlig, og hvis der er nogen udvikling, går den i den forkerte retning.

Figur 1: Danskernes tro på, om samfundet er bedre om 10 år

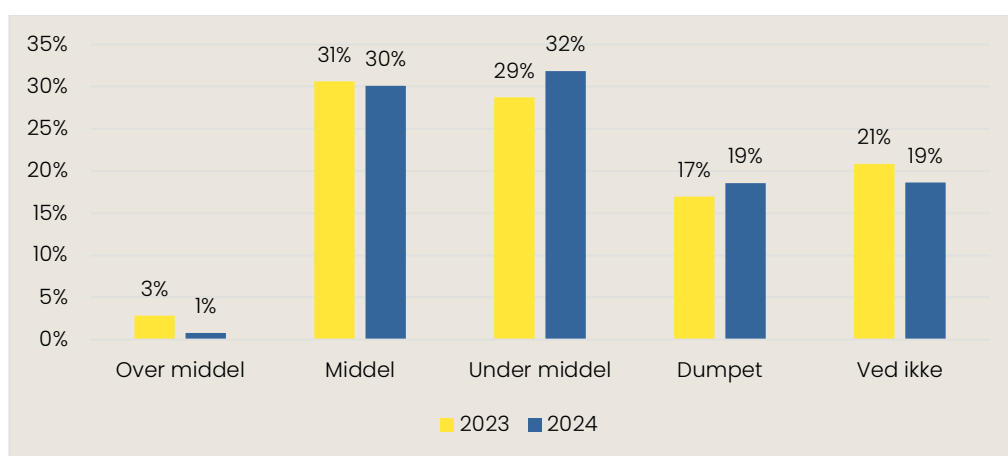

Spørgsmålsformulering: "Hvis du forestiller dig det danske samfund om ti år og sammenligner det med i dag. Tror du så, at samfundet om 10 år er."

Mange danskere oplever ikke, at tidligere reformer har gjort samfundet bedre

Den samme tendens til pessimisme ses i figur 2, der viser, hvordan 51 pct. af danskerne ikke mener, at de seneste 10 års reformer er lykkedes med at gøre samfundet bedre.

Figur 2: Danskernes karakterer til de seneste 10 års reformer

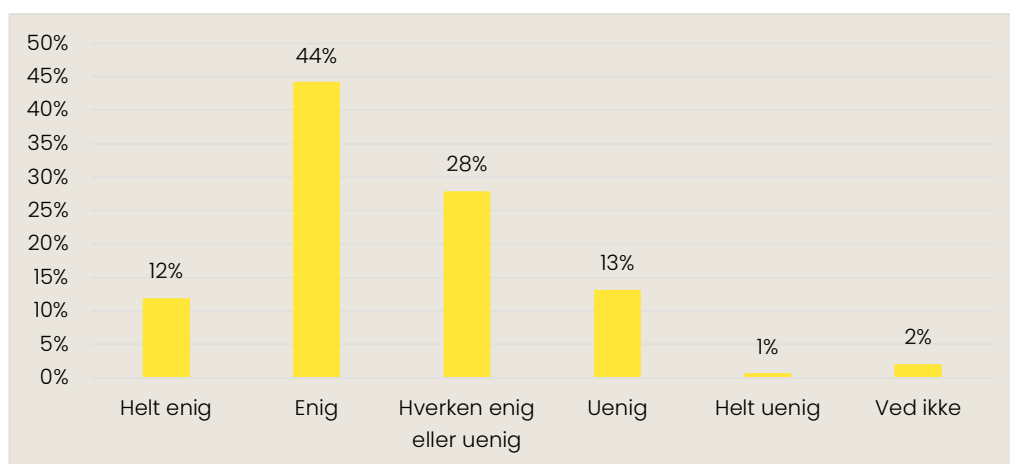

Spørgsmaalsformulering: "Overordnet set, hvilken karakter vil du give reformerne ift, hvor godt de lykkedes med at gøre det danske samfund bedre?" Note: Spørgsmålet forinden var "Nævn maks tre reformer, som du ved, er blevet gennemført inden for de seneste ca. 10 år".

Ringe tillid til at det politiske system kan levere

Måske skal en del af forklaringen på danskernes manglende tro på fremtiden findes i tilliden til, hvorvidt det politiske system kan levere positive forandringer. Således viser figur 3, at kun 14 pct. af danskerne mener, at politiske beslutninger bliver truffet med blik for, om de kan implementeres.

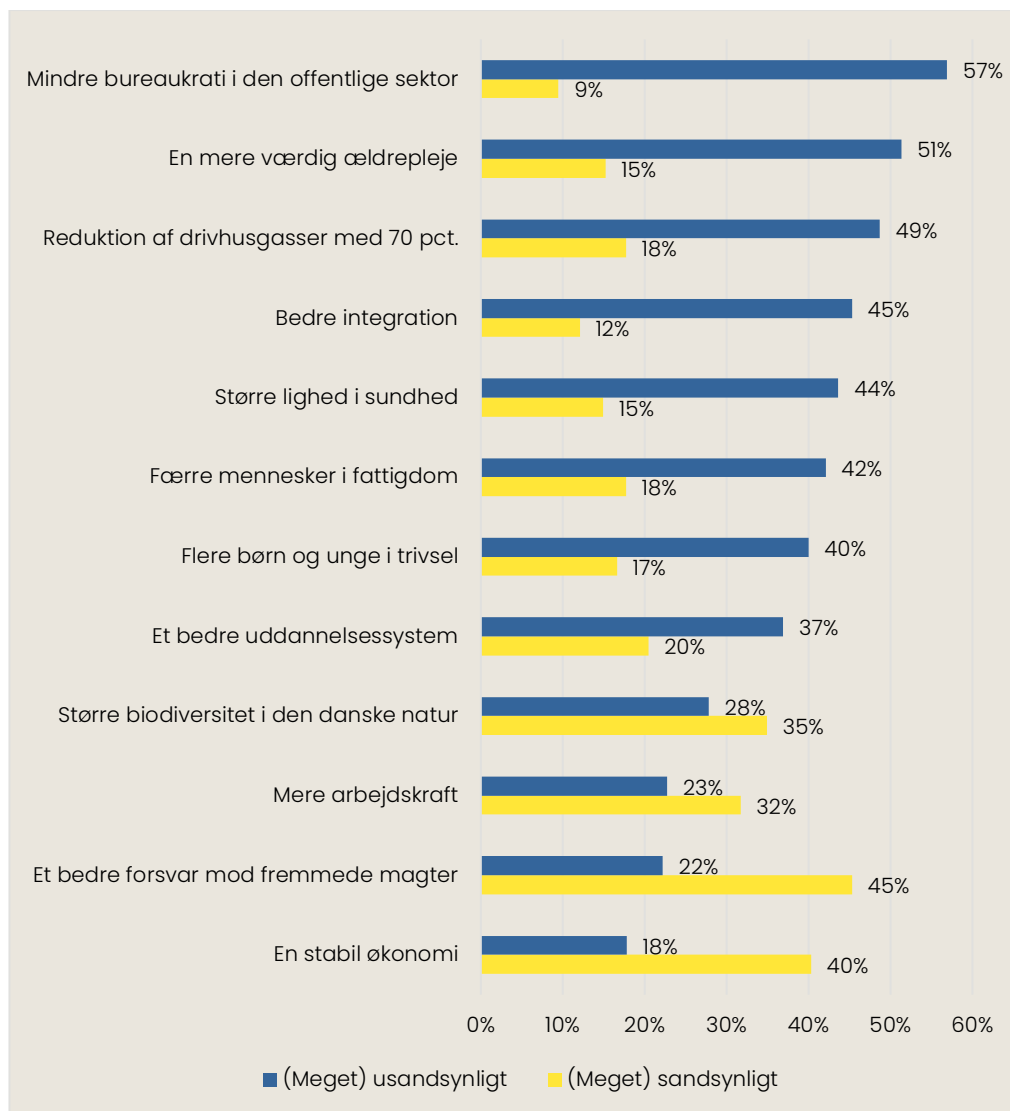
Figur 3: Danskernes vurdering af, hvorvidt politiske beslutninger bliver truffet uden med blik for, om de kan implementeres

Spørgsmålsformulering: "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Politiske beslutninger bliver ofte truffet uden blik for, om de rent faktisk kan implementeres i virkeligheden."

I forlængelse heraf mener danskerne, at det er usandsynligt, at det politiske system kan levere resultater på 8 ud af samfundets 12 store politiske ambitioner – det gælder især mindre bureaukrati og en mere værdig ældrepleje.

Figur 4: Danskernes tro på, om det politiske system kan levere resultater i 2030

Spørgsmålsformulering: Hvor sandsynligt mener du, det er, at det politiske system i Danmark er i stand til at levere følgende resultater i 2030? For overblikkets skyld er kategorierne "meget sandsynlig" og "sandsynlig". Det samme gælder "meget usandsynlig" og "usandsynlig". Ligesom kategorierne "hverken eller" og "ved ikke" er udeladt i denne figur.

Konklusion

Danskerne er hverken imponerede over fortidens reformer eller optimistiske omkring samfundets udvikling. Hele 82 pct. af danskerne tror *ikke*, at samfundet er bedre om 10 år. Og når man spørger til 12 af tidens største politiske ambitioner, er den samlede vurdering, at det er usandsynligt, at der bliver leveret på 8 af dem i den nærmeste fremtid. Danskerne savner fokus på implementering i beslutningerne, når de rammer demokratiets bagdør hos fx læger og lærer eller borgere og virksomheder.

Danskernes holdninger kan ses som et symptom på, at forventninger til det politiske system i dag er store samtidig med, at dele af samfundets problemer bliver vildere og vildere. INVI mener, at der er behov for at styrke forandringskraften i det politiske system. Derfor har INVI udviklet en model, der vha. kunstig intelligens og statistiske værktøjer gør det muligt at oversætte indsigter fra over 800 praktikere til virksom politik. Modellen offentliggøres i midten af september på Christiansborg, hvor den overrækkes til Finansminister Nicolai Wammen, der deltager i en høring om modellen.

Metode

Denne rapportering er udarbejdet på baggrund af i alt 1.041 gennemførte interview med repræsentativt udvalgte danskere på 18 år og derover. Undersøgelsen er gennemført af Epinion som en webbaseret panelundersøgelse i perioden 22. maj - 28. maj 2024.

Efter dataindsamlingen foregår en såkaldt vejning (post-stratifikation) af det samlede datamateriale, så sammensætningen af svarpersoner i stikprøven afspejler den danske vælgerbefolknings sammensætning målt på køn, alder, uddannelse, region og politisk tilhørsforhold (dvs. stemme ved seneste folketingsvalg). Den beregnede statistiske usikkerhed tager højde for dette.

Rapporten viser undersøgelsens resultater i form af figurer. Figurerne viser nogle steder resultaterne som procenttal, dvs. andele af befolkningen (18 år+) eller de respektive undergrupper af befolkningen. I nogle tilfælde kan tabellerne summere til mere end 100 %, hvilket skyldes respondentens mulighed for at afgive flere svar ved det pågældende spørgsmål. Den maksimale stikprøveusikkerhed på de samlede resultater er +/- 3 procentpoint.

Det bemærkes, at denne undersøgelse alene er udtryk for et kvantitativt (statistisk) øjeblicsbillede af vælgerbefolkningens stillingtagen, som giver et solidt fingerprøj om dennes umiddelbare mening/holdning. Der ikke tale om en udtømmende afdækning af emnet/spørgsmålet, og undersøgelsen bør tolkes og anvendes med dette in mente.

Undersøgelsen må kun offentliggøres med følgende kildeangivelse:
Analyse fra tænketanken INVI i samarbejde med Epinion.